

2017. augusztus 29

Erkölcsei kötelességünk felgyorsítani a jemeni helyzet megoldását

A rosszul tápláltság miatt súlyos állapotba került négy hónapos Saleh az életéért küzd egy Al Hudaydah-i kórházban. Ahogyan a válság végigsöpör az országon, Saleh édesanyja, a 22 éves Nóra egyre kevésbé tud elegendő élelmiszert és tiszta vizet beszerezni a hat gyermeke számára.

Jemenben jelenleg a válságon felül a kolera és az éhínség kialakulásának esélye 21 millió ember életét fenyegeti. Jemen ma nem csak a világ legtöbb éhezőjének ad otthont, hanem itt alakult ki a legsúlyosabb kolerajárvány is, amely több mint 500 000 embert érint.

A jemeni válságot a mai napig a civileknek okozott szenvedéssel és az élet fenntartásához nélkülözhetetlen intézmények lerombolásával járó összeütközések tartják fent. A kolerajárvány már szinte az ország összes kormányzóságát elérte 2000 ember halálát okozva, akiknek legalább negyven százaléka gyermek volt. Az egészségügyi rendszer összeroskadt a járvánnyal való küzdelem során, a klinikáknak és a kórházaknak pedig munkaerő-, gyógyszer- és eszközhiánnyal kell megbirkózniuk.

Mint megannyi válságban, ebben is a civilek szenvednek leginkább az erőszaktól, amely 2015 márciusa óta már 13 829 civil halálát vagy sérülését okozta az Egyesült Nemzetek Emberi Jogi Főbiztoságának adatai szerint. Közülük 5 110-en meghaltak és 8 719-en megsérültek. Ugyanakkor feltehetően, ennél sokkal több a sérültek és az áldozatok valós száma. Emberek milliói nézték végig, ahogy a bombázás lerombolja otthonaikat, iskoláikat, a piacokat és teljes városokat, amelynek következtében az életüket féltő családoknak el kellett menekülniük egy bizonytalan jövő felé. Jemen kórházainak és klinikáinak fele romokban áll vagy zárva van.

Jemen gazdasága nagymértékben visszaesett a kereskedelmi és humanitárius árucikkek bevitelének indokolatlan korlátozása miatt. Az áruk szállításához szükséges infrastruktúra is károsodott. A vállalkozások hetven százaléka bezárt. Egy millió köztisztviselő pedig több mint tíz hónapja nem kapott fizetést annak ellenére, hogy a Központi Bank már rendelkezésre bocsátotta a pénzt. Két millió gyermek nem járhat iskolába, amelynek következtében egy elveszett nemzedék nőhet fel. A szexuális és nemi alapú erőszak is drámaian felerősödött.

A hatalmas kihívások ellenére mára 122 humanitárius szervezet dolgozik Jemen kormányzóságaiban, amelyek kétharmada nemzeti civil szervezet és, amelyek többek között 4,3 millió emberhez juttatnak el élelmiszersegélyt havonta.

De ez nem elég. Jemen támogatásának növelése érdekében és azért, hogy eljussunk azokhoz az emberekhez, akiknek segítségre van szükségük és, hogy véget vessünk a szenvedésnek, az alábbi négy feladatot kell megoldanunk.

1. Biztosítani kell a humanitárius szervezetek szabad hozzáférését a veszélyben lévőkhöz, hogy megvédjék őket, életüket megmentse és helyreállítsák a méltóságot. 2017. június 15-én a Biztonsági Tanács elnöke nyilatkoztában ismételten felhívta a jemeni válságban érintett feleket, hogy tegyék lehetővé a biztonságos és állandó bejutást a humanitárius szervezetek számára, valamint tartsák tiszteletben a nemzetközi humanitárius jogot. Ahogyan a Biztonsági Tanács tagjai július 12-én kiemelték, itt az ideje annak, hogy az érintettek a gyakorlatban is megvalósítsák a nyilatkozatban foglaltakat. Ezen felül nem lehetnek a harcoló felek célpontjai azok a bátor önkéntesek, segélymunkások és egészségügyi dolgozók, akik az erőszak közepette mindent megtesznek annak érdekében, hogy segítséget nyújtsanak, megvédjék az embereket és megmentse életüket. Még a háborúknak is vannak szabályai és a háborúzó felek vezetőinek és helyetteseiknek többet kell tenniük a szabályok betartása érdekében.

2. A nemzetközi donoroknak be kell tartaniuk vállalásaikat. 2017 áprilisában a svájci és a svéd kormány, valamint az ENSZ Humanitárius Ügyek Koordinációs Hivatala (UNOCHA) egy donorkonferenciát hívtak össze a jemeni válság miatt, amit az Egyesült Nemzetek főtitkára António Guterres nyitott meg, és amelynek keretében a donorok nagylelkűen 1,1 milliárd amerikai dollárt ajánlottak fel. Ennek az összegnek a háromnegyede már kifizetésre került, ugyanakkor az erősödő kolerajárvány miatt már összesen 2,3 milliárd amerikai dollárra van szükség, így jelenleg közel hatvanszázalékos a finanszírozási hiány.

A szükséges finanszírozáson emberek élete vagy halála múlhat. Ha nem érkezik több támogatás, akkor az Élelmezési Világprogram egy hónapon belül nehézségekbe ütközik, hogy élelmiszert juttasson el hét millió éhes ember számára. A segélyszervezeteknek folyamatosan át kell csoportosítaniuk értékes forrásaikat a kolerajárvány miatt, amely így veszélybe sodorhatja az éhínség megelőzése érdekében tett erőfeszítéseket. Emberi életek vannak veszélyben, így nincs idő tovább várni.

3. A válságban résztvevő feleknek lehetővé kell tenniük, hogy korlátozás nélkül érkezhessenek Jemenbe az olyan nélkülözhetetlen árucikkek, mint az életmentő élelmiszerek, tápanyagok és gyógyszerek. Kiemelkedően fontos, hogy Al Hudaydah kikötője nyitva legyen és biztonságos maradjon, mivel ez a kikötő Jemen importjának és a humanitárius ellátmány nagy részének érkezési helye. Meg kell szüntetni a segítséget kereső civilek szabad mozgásának korlátozását is, valamint azonnal meg kell nyitni a Szanaa

Nemzetközi Repülőteret és Jemen légtérét. A lezárás már így is emberek halálát okozta csak azért, mert nem volt számukra elérhető segítség az országban.

4. Természetesen Jemenben csak akkor lesz vége a szenvedésnek, amikor a válság véget ér. Az ENSZ-főtitkár és a Biztonsági Tanács tagjai többször is hangsúlyozták a béke szükségességét. Minden érintettet arra sűrgetünk, hogy vegyen részt egy olyan átfogó békés megoldás kialakításában, amelyben a nők is szerepet vállalnak. A jemeniek már eleget szenvedtek, ezért mindent meg kell tennünk, hogy erőfeszítéseink megfeleljenek azoknak a kívánalmaknak, amelyek a teljes jemeni lakosság több mint háromnegyedének, vagyis 21 millió ember életének védelméhez szükségesek. Közös erkölcsi kötelességünk, hogy mindent megtegyünk a szenvedés megszüntetése érdekében.

Szerzők:

Stephen O'Brien, az ENSZ humanitárius ügyekért felelős főtitkárhelyettese *

Margot Wallström, a Svéd Királyság külügyminisztere

Didier Burkhalter, a Svájci Államszövetség külügyminisztere

*Stephen O'Brien 2015. június 1. és 2017. augusztus 31. között töltötte be az ENSZ humanitárius ügyekért felelős főtitkárhelyettesi pozícióját. Az ENSZ humanitárius ügyekért felelős jelenlegi főtitkárhelyettese, Mark Lowcock 2017. szeptember 1-jétől tölti be ezt a pozíciót.

A cikk megjelent a Népszavában 2017. 09. 21-én.